



Παίζουμε και μαθαίνουμε για τις νομικές συμβάσεις για τα δικαιώματα

1

Θάλεια Δήτσα

Συνοπτική περιγραφή

Παρουσιάζουμε εδώ κάποιους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε δημιουργικά τα νομικά κείμενα των συμβάσεων για τα δικαιώματα. Χρησιμοποιούμε ως παράδειγμα δύο όχι πολύ γνωστά κείμενα (τη Διακήρυξη των αρχών για την ανοχή στη διαφορετικότητα και τη Σύμβαση για την εξάλειψη της διάκρισης κατά των γυναικών) και τα εξετάζουμε με μεθόδους δραματοποίησης, καλλιτεχνικής δημιουργίας, αλλά και παίρνοντας συνεντεύξεις ή βιντεοσκοπώντας και φτιάχνοντας μικρή ταινία. Οι δραστηριότητες μπορούν εύκολα να τροποποιηθούν και να χρησιμοποιηθούν για κάποια άλλη σύμβαση-διακήρυξη.

Στόχοι



Για τους μαθητές και τις μαθήτριες:

- * Να γνωρίσουν τα κείμενα των συμβάσεων.
- * Να αντιληφθούν τη χρησιμότητα και τον ρόλο των δικαιωμάτων.
- * Να μάθουν τις ιστορικές συνθήκες και τους αγώνες που οδήγησαν στην υπογραφή των συμβάσεων.
- * Να μάθουν τον ρόλο των διεθνών οργανισμών για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων.
- * Να αντιληφθούν πως η προστασία των δικαιωμάτων και των κοινωνικών αρχών αποτελεί κοινωνικό κεκτημένο που προστατεύει τα άτομα.
- * Να παίξουν και να φτιάξουν τις δικές τους συμβάσεις, παίρνοντας ενεργό ρόλο στην οργάνωση της δικής τους κοινότητας.

Υλικά

- * Κόλλες Α4 ή χαρτιά του μέτρου
- * Μπogiές ή υλικά για κολλάζ

Τάξεις

Ε' Δημοτικού - Β' Γυμνασίου

Διάρκεια

1-3 διδακτικές ώρες
(ανάλογα με τον βαθμό εμβάθυνσης)

Ανοχή στη διαφορετικότητα

Πρώτη διδακτική ώρα

Πληροφορίες για τον δάσκαλο και τη δασκάλα

Η Διακήρυξη των αρχών για την ανοχή υιοθετήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1995 κατά την 28η Σύνοδο της Γενικής Διάσκεψης της UNESCO στο Παρίσι. Η μετάφραση έχει γίνει από την Καλλιόπη Χαϊνογλου, Λέκτορα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεσμών, συνεργάτιδα της Εδρας UNESCO και τον Ζαφείρη Τσιφτζή, υποψήφιο μεταπτυχιακό φοιτητή, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Εδρας UNESCO Διαπολιτισμικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Το κείμενο ορίζει την έννοια της ανοχής στη διαφορετικότητα και πώς αυτή εκφράζεται στο κρατικό επίπεδο, στις κοινωνικές διαδικασίες και την εκπαίδευση.

Κατεβάστε το κείμενο εδώ:

unric_unesco_ Διακήρυξη αρχών ανοχής (<https://goo.gl/KvLFow>)

Πηγή: Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Περιφερειακό Κέντρο πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών), εδώ: Unric hellas (http://unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=19&Itemid=33)



Δραματοποίηση

«Πώς θα ήταν μία κοινωνία ή μία κοινότητα, π.χ. η σχολική σας τάξη, αν έλειπε παντελώς το στοιχείο της ανοχής στη διαφορετικότητα;» Με αυτή την ερώτηση μπαίνουμε σε ένα δημιουργικό παιχνίδι δραματοποίησης.

Οι μαθητές ανά ομάδες φτιάχνουν μικρά σκετς ή παγωμένες εικόνες που αποτυπώνουν την έλλειψη ανοχής στο σχολείο και μετά τις ίδιες εικόνες με βάση την ιδέα ότι η ανοχή στη διαφορετικότητα είναι μέρος της σχολικής ζωής.

Επίσης, μπορούν να κάνουν δραματοποίηση (μικρά σκετς) με θέμα την ακραία έλλειψη ανοχής: πώς θα ήταν η ζωή μας έξω από το σχολείο;

Για λεπτομέρειες και οδηγίες για τη διαδικασία της δραματοποίησης και της δημιουργίας παγωμένων εικόνων βλ. τον *Οδηγό Augusto Boal* στο υλικό της Δημοκρατικής Παιδείας, εδώ: <http://www.demopaideia.gr/stin-taksi-kai-stin-praksi/>

Μετά το παιχνίδι μπορούμε να συζητήσουμε για την έννοια της ανοχής στη διαφορετικότητα και το πόσο σημαντική είναι για τη ζωή μας: είναι απαραίτητη αρχή για την κοινωνία και γιατί; Μπορούμε έτσι να αναφερθούμε στο κείμενο της σύμβασης και να ανατρέξουμε σε αυτό ως πηγή στην τάξη.

Δεύτερη διδακτική ώρα

Φτιάχνουμε τη δική μας σύμβαση

Με αφορμή την πρώτη εμπειρία δραματοποίησης, τη συζήτηση και τη συνοπτική αναφορά στο κείμενο της σύμβασης θα επιχειρήσουμε να φτιάξουμε μία δική μας σύμβαση για την ανοχή στη διαφορετικότητα όπως αυτή θα θέλαμε να τηρείται μέσα στην τάξη.

Χωριζόμαστε σε ομάδες (των 5) και συζητάμε χαμηλόφωνα (με τη μέθοδο της ιδεοθύελλας: 10-15'). Ένα μέλος της ομάδας αναλαμβάνει να καταγράψει τις προτάσεις και τις ιδέες της ομάδας για τα άρθρα της σύμβασης ώστε να μπορέσει να τα παρουσιάσει στην ολομέλεια.

Κάθε ομάδα παρουσιάζει συνοπτικά τις προτάσεις της στην ολομέλεια (15-20'). Ένας εθελοντής από κάθε ομάδα καταγράφει στον πίνακα τις διαφορετικές προτάσεις για να παρακολουθεί η ολομέλεια. Αφού παρουσιάσουν όλες οι ομάδες βλέπουμε τα κοινά σημεία, ώστε να ομαδοποιηθούν προτάσεις και ιδέες. Επίσης, συζητάμε αν κάτι λείπει από τη σύμβαση και θέλουμε να το συμπληρώσουμε. Αν χρειαστεί να διαλέξουμε μέσα από διαφορετικές διατυπώσεις δοκιμάζουμε να συνθέσουμε ή αποφασίζουμε με ψηφοφορία. Τέλος, γράφουμε το τελικό κείμενο.

Παίζουμε και μαθαίνουμε

για τις νομικές συμβάσεις

για τα διακιώματα



Τρίτη διδακτική ώρα

Εικονογραφούμε τη δική μας σύμβαση

Χωριζόμαστε πάλι σε ομάδες. Με βάση το κείμενο της σύμβασης που έχουμε συνθέσει κάθε ομάδα αναλαμβάνει να εικονογραφήσει ένα μέρος της σύμβασης.

Εξηγούμε ότι ο τρόπος εικονογράφησης είναι ελεύθερη επιλογή της ομάδας.

Μπορούμε να φτιάξουμε ένα μικρό κόμικ-φυλλάδιο, μεγαλύτερες ζωγραφιές ή κολλάζ που θα αναρτήσουμε στην τάξη.

Αφού αποφασίσουμε τη γενική μορφή για την παρουσίαση της σύμβασής μας, μοιράζουμε τα υλικά στην τάξη. Κάθε ομάδα μπορεί αν θέλει να συζητήσει χαμηλόφωνα για λίγο ιδέες για την εικονογράφηση. Πάλι εδώ η κλίση, το γούστο και οι δεξιότητες του κάθε μαθητή είναι απολύτως σεβαστές.

Έπειτα, κάθε μαθητής/τρια ξεκινά να φτιάξει ένα έργο που θα εικονογραφεί ένα από τα άρθρα της σύμβασης. Αν τα άρθρα είναι λιγότερα από τους μαθητές φτιάχνουμε ζευγάρια ή ομάδες συνεργασίας.

Προτάσεις για περαιτέρω δράση

Οι μαθητές μπορούν να προτείνουν άλλες δράσεις, που θα προωθήσουν την έννοια της ανοχής στη διαφορετικότητα μέσα σχολική ζωή και στην κοινότητα. Μπορεί, για παράδειγμα, να μοιραστεί η εικονογραφημένη εκδοχή στις άλλες τάξεις, να οργανωθεί εκδήλωση ενημέρωσης για το σχολείο ή την κοινότητα, να γίνει αφιέρωμα στη σχολική εφημερίδα, στο ραδιόφωνο ή κάποια άλλο σχετικό project.

Εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών

Πρώτη διδακτική ώρα

Δραματοποίηση

Αντίστοιχα μπορούμε να μιλήσουμε για το πώς θα ήταν η ζωή μας αν τα δύο φύλα δεν είχαν ίσα δικαιώματα.

Μπορούμε με την τεχνική δραματοποίησης να φτιάξουμε σκετς όπου τα αγόρια να θεωρούνται υποδεέστερα από τα κορίτσια, με λιγότερα δικαιώματα και να υφίστανται διακρίσεις.

Μπορούμε να φτιάξουμε σκετς ή παγωμένες εικόνες όπου τα κορίτσια υφίστανται διακρίσεις:

- * Πώς αντιδράμε σε αυτά τα σκετς ή τις παγωμένες εικόνες;
- * Ποια σενάρια-εικόνες είναι πιο κοντά στην εμπειρία μας;

Ας φτιάξουμε τώρα τις ίδιες εικόνες ή σκετς αποκαθιστώντας πλήρως την ισότητα και αφαιρώντας πλήρως την αρνητική έμφυλη διάκριση. Ακολουθεί συζήτηση. Τι σημασία έχει για το άτομο και για την κοινότητα να μην υφίσταται διάκριση βάσει του φύλου;

Μετά το παιχνίδι δραματοποίησης και τη συζήτηση μπορούμε να αναφερθούμε λίγο πιο διεξοδικά στην έννοια της έμφυλης διάκρισης και να αναφερθούμε στη Σύμβαση για την εξάλειψη της διάκρισης κατά των γυναικών.

Παίζουμε και μαθαίνουμε

για τις νομικές συμβάσεις

για τα δικαιώματα



Πληροφορίες για τον δάσκαλο και τη δασκάλα

Η Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών τέθηκε σε ισχύ στις 3 Σεπτεμβρίου 1981.

https://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=26233&Itemid=33

Επικυρώθηκε από την Ελλάδα χωρίς επιφυλάξεις, με το ΦΕΚ 39/1 Απριλίου 1983 και τον Νόμο 1342/83. Η σύμβαση διαπιστώνει ότι παρά τις προκηρύξεις των ίσων δικαιωμάτων αντρών και γυναικών, οι γυναίκες εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο σημαντικών διακρίσεων και επιχειρεί να κατοχυρώσει και να εξασφαλίσει την ισότητα των δικαιωμάτων του άνδρα και της γυναίκας στην άσκηση όλων των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

Για περισσότερες πληροφορίες για την έννοια της ισότητας και της διαφορετικότητας μπορείτε να ανατρέξετε στο Δίκτυο Εννοιών της Δημοκρατικής Παιδείας, εδώ: <http://www.demopaideia.gr/diktyoennoion/>

Δεύτερη διδακτική ώρα

Φιλμ και συνεντεύξεις

Οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να κάνουν μια εμπειρική ιστορική αναδρομή ανατρέχοντας σε γυναίκες από το κοντινό τους περιβάλλον για να εξετάσουν αν και πώς έχουν βιώσει έμφυλες διακρίσεις. Μπορούν να πάρουν συνεντεύξεις από γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας (π.χ. τις γιαγιάδες τους) και να ρωτήσουν πώς βίωσαν το εργασιακό τους καθεστώς σε σχέση με άντρες συναδέλφους, αν βέβαια εργαστήκαν. Μπορούν επίσης να ρωτήσουν αν είχαν ισότιμες ευκαιρίες στη μόρφωση, την επιλογή επαγγέλματος, την επιλογή ερωτικού συντρόφου, κ.λπ. Έπειτα, μπορούν να πάρουν αντίστοιχες συνεντεύξεις από νεότερες γενιές (μαμάδες, θείες, ξαδέλφες, κ.ά.). Οι μαθητές και οι μαθήτριες, σε ομάδες των 5 ή 6 μπορούν να βιντεοσκοπήσουν 2 σύντομες συνεντεύξεις έχοντας συμφωνήσει από πριν σε ποιες ηλικιακές κατηγορίες θα απευθυνθούν. Τέλος, μπορούν να προβάλουν τις συνεντεύξεις στην ολομέλεια και αν υπάρχει χρόνος και διάθεση από την τάξη να γίνει ένα σχετικό μοντάζ για τη δημιουργία ενός μικρού φιλμ.

Αφού δούμε τις συνεντεύξεις μπορούμε να συζητήσουμε σχετικά με το θέμα της διάκρισης κατά των γυναικών και τη σχετική πρόοδο που έχει συντελεστεί ή όχι στην ελληνική κοινωνία. Τι ισχύει σε άλλες χώρες εκτός και εντός Ευρώπης; Κατανοούμε την αναγκαιότητα της Σύμβασης στον ιστορικό χρόνο που υπογράφηκε;

Πληροφορίες για το στήσιμο των συνεντεύξεων μπορείτε να βρείτε στον οδηγό Προφορικής Ιστορίας της Δημοκρατικής Παιδείας, εδώ:

<http://www.demopaideia.gr/wp-content/uploads/2017/02/Proforiki-istoria.pdf>

Πάνω σε αυτή τη λογική μπορούμε να εργαστούμε και με άλλα νομικά κείμενα που θεωρούμε ότι έχουν ενδιαφέρον για τη πολιτεότητα.

Παίζουμε και μαθαίνουμε
για τις νομικές συμβάσεις
για τα δικαιώματα